

Поема життя

Ірина Вільде

Був поет, що жив з письменницької праці і мав велику славу. Критики хвалили його за надзвичайну оригінальність сюжетів. Люди, що слабо розумілися на краснім письменстві, казали, що твори поета надто далекі від щоденних буднів життя і саме тому оригінальні.

Але раптом поет замовк.

Чи втомився? Та хіба може ріка рухом своїм втомитись?

Одні казали, що поет виїхав у чужі краї щось студіювати. Інші (чи можна було їм вірити?) плескали, що поет сховався десь у своїй далекій віллі над морем і там, як і його предки, порпається в землі. Такі чутки мандрували з уст в уста, і несли неспокій тим, хто любив поета. І так народжувались нові розмови навколо його імені.

Тоді хитрий видавець зміркував, що при таких настроях новий твір поета дав би йому великий зиск, і вибрався до далекої вілли його над морем. Застав він поета, коли той щепив дички в своєму саду. Не сподобалася видавцеві, що надумав заробити на пісні поетової душі, така праця, та переміг своє невдоволення і промовив сердечно до поета:

— Приходжу до тебе як посланець тих, хто любить тебе і затужив за твоїм словом. Не годиться робити так, поете. Наші серця були як незугарні камені, ти вирізьбив їх своїм словом так, що вони стали вразливі на тони й барви твого голосу. А тепер, коли ми розуміємо твоє слово так, як ти сам, ти замовк. Краще було б залишитись нам невидючими, ніж прозріти й побачити пустку біля себе.

Поет подумав, а потім сказав:

— Всі ви, мов діти, любите, щоб вас обманювали. Ви прозвали мене оригінальним за те, що я відвертав ваші очі від землі і вів вас у царство своєї творчої уяви. Нарешті мені стало совісно дурити вас — і я замовк. Тепер домагаєтесь від мене нових думок. Ваша правда: я мушу вас, як дитину, взяти за руку й обережно звести з царства уяви знову на землю... Іди та скажи їм, що оригінальний поет працює над твором про сучасність. Від сьогодні за півроку з'явиться до мене по готовий уже твір.

Видавець поніс світові радісну звістку, а поет вибрався зі свого захистку між люди, щоб з криниці буднів почерпнути мотиви для свого реалістичного твору.

Пішов у місто. На одній з кривих вуличок передмістя дорогу йому заступила якась молода жебрачка з дитиною на руках і, бідкаючись, почала голосно розповідати про свою нужду. Поет якомога швидше кинув їй милостиню і, затуливши долонями вуха, втік від цього живого образу нужди. Новий твір мав бути бадьорим.

У місті по синіх від диму кав'ярнях снували втомлені кельнери, миготіли безсоромно оголені тіла жінок та "відігравались" збанкрутілі картярі.

"Ні, — подумав поет, — не торкнуся цієї сторінки життя, бо це вже не буде оригінальний твір".

І пішов далі.

На базарі роїлося від покупців і жебраків, перегукувалися перекупки, горлав поліцей, снували кишенькові злодії.

"Для кого ж може бути цікава ця сцена в моєму творі, коли її і так бачить щодня кожен?" — подумав поет і пішов далі.

На повороті дороги, біля одного адміністративного будинку, група обдертих робітників розбивала каміння.

"Хіба зацікавить кого доля робітників у моєму творі, коли на них, живих, ніхто не звертає уваги?" — з гіркотою подумав поет.

Коли вночі, засмучений, вертався додому, зачепила його густо підмальована жінка.

"Невже ж, — подумав поет, — про її ремесло світ довідається тільки з мого твору?"

Коли за півроку з'явився до нього видавець, поет сказав йому:

— Нічого не вийшло з нашої умови. Життя вкрало у мене всі сюжети. Ви прозвали мене оригінальним — бо ж я хотів вигадувати, а не показувати життя. Повір мені, старому, найкраща поема — те, що створене життям. Моїми віршами зацікавився б лише гурток вибраних, а в тій поемі кожен знайде цікавий для себе розділ. Іди і скажи їм, що життя випередило "оригінального" поета...

Читачу, чи не буває тобі нудно часом? Тоді розгорни сторінки поеми життя і пошукай той розділ, де змальована людина, схожа на тебе...

1930